

Otvoreni parlament

PARLAMENT POD LUPOM

Bilten broj 9 / Jul 2019

IZDVAJAMO:

- ✓ Uvodna reč Otvorenog parlamenta
Prividni napredak u radu parlamenta uz degradiranje nezavisnih institucija
- ✓ Otvoreni parlament analizira
Preporuke za unapređenje rada parlamenta
- ✓ Sažeci zakona
Zakon o izmenama i dopunama Zakona o izvršenju i obezbeđenju
Zakon o izmenama i dopunama Zakona o posebnim uslovima za realizaciju projekta izgradnje stanova za pripadnike snaga bezbednosti
Zakon o trgovini
Zakon o izmenama i dopunama Zakona o elektronskoj trgovini
Zakon o komunalnoj miliciji
Zakon o izmeni Zakona o naknadama za korišćenje javnih dobara

Uvodna reč Otvorenog parlamenta	5
Mesec u parlamentu	7
Parlament u brojevima	11
Otvoreni parlament analizira	12
SAŽECI ZAKONA	17
Zakon o izmenama i dopunama Zakona o izvršenju i obezbeđenju	17
Zakon o izmenama i dopunama Zakona o posebnim uslovima za realizaciju projekta izgradnje stanova za pripadnike snaga bezbednosti	19
Zakon o trgovini	21
Zakon o izmenama i dopunama Zakona o elektronskoj trgovini	23
Zakon o komunalnoj miliciji	25
Zakon o izmeni Zakona o naknadama za korišćenje javnih dobara	28

● UVODNA REČ OTVORENOG PARLAMENTA

Prividni napredak u radu parlamenta uz degradiranje nezavisnih institucija

Milan Marinović izabran je za novog Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti. Izveštaji nezavisnih institucija, na preporuku EK, našli su se pred poslanicima nakon 5 godina. Teme van dnevnog reda ponovo su zauzele vreme u plenumskoj raspravi, uz uvrede na račun institucija, medija i civilnog društva.

Poslanici su u julu mesecu **zasedali čak 19 dana** i usvojili **26 različitih akata**. Visoka aktivnost ovog meseca rezultat je odgovora Maje Gojković, predsednice Skupštine, na izveštaj Evropske Komisije. Kao što je i najavila, posle 5 godina **izveštaji nezavisnih institucija ponovo su razmatrani u plenumu**. Ipak, poslanici su tokom rasprave o izveštaju Poverenika, umesto o samom dokumentu više govorili o prethodnom Povereniku Rodoljubu Šabiću, koji je ove godine često bio predmet rasprave u plenumu, pomenuvši ga imenom čak **235 puta**. Poslanici su dovodili u pitanje i potrebu za samim postojanjem ove institucije u Srbiji. Uz sve ovo, poslanici vladajuće većine, ali i opozicionih radikala ponovo su **targetirali univerzitetske profesore, nevladine organizacije i medije** govoreći da “ne misle dobro svojoj državi”. Bojkot dela opozicije nastavio se i ovog meseca.

U julu je usledio i novi talas zloupotrebe skupštinskih procedura tokom plenumske rasprave, pa su tako poslanici vladajuće većine i radikala koristili i svoje pravo na repliku kako bi govorili van dnevnog reda. **Poslanici su replicirali preko 500 puta ovog meseca**, što je 5 puta više od ovogodišnjeg proseka. Najviše replika, imali su poslanica SRS Vjerica Radeta (96) i poslanik SNS Aleksandar Martinović (84).

Za novog Poverenika izabran je Milan Marinović, koji je prethodno vršio dužnost predsednika Prekršajnog suda u Beogradu, šest meseci nakon što je Rodoljubu Šabiću istekao mandat u decembru prošle godine. Marinović je kandidovan na predlog SNS. Pored njega se kao kandidatkinja ispred Odbora za kulturu i informisanje našla i Nevena Ružić, koju su na predlog preko 60 nevladinih organizacija, podržale poslaničke grupe Stranka moderne Srbije, Demokratska stranka i Socijaldemokratska stranka-Narodna stranka. Poslanički klub Pokret Socijalista-Narodna seljačka stranka-Ujedinjena seljačka stranka, koji je deo vladajuće koalicije, za Poverenika je kandidovao advokata Bojana Milosavljevića.

Poslanici su imali prilike i da treći put ove godine premijerki Ani Brnabić i predstavnicima Vlade postavljaju **poslanička pitanja**. Đorđe Komlenski iz Pokreta socijalista postavio je pitanje o poslovanju televizije N1 i kablovskog operatera SBB, što je bila jedna od glavnih tema plenumske rasprave u julu. Pored toga, Đorđe Vukadinović iz poslaničke grupe Nova Srbija - Pokret za spas Srbije pitao je o slučaju mini hidroelektrana, a Aleksandar Stevanović (SMS) o članstvu Srbije u Svetskoj trgovinskoj organizaciji.

Povodom **obeležavanje godišnjice genocida u Srebrenici** 11. jula, ova tema postala je sastavni deo svakodnevne debate u Skupštini. Poslanici SRS iskoristili su ovu priliku da pored **negiranja zločina, vređaju** one koji ne dele njihov stav. Vojislav Šešelj vređao je u plenumu Aleksandru Čongradin, novinarku Danasa zbog njenog teksta na ovu temu rekavši, između ostalog, da bi “svakog ovakvog novinara, poslao na 20 godina robije”. Predsedavajući Vladimir Marinković nije iskoristio mogućnost sankcionisanja poslanika koju mu pruža Poslovnik, već je na Šešeljevo izlaganje odgovorio samo sa “hvala, profesore”. Njegova koleginica Vjerica Radeta je iz sličnog razloga vređala i narodnog poslanika SMS Vladimira Đurića, rekavši da zbog njegovih stavova treba “da ga pljune svako ko ga sretno”.

Među usvojenim zakonima o kojima se **najviše raspravljalo** su **Zakon o komunalnoj miliciji**, kojim se uvećava broj nadležnosti pripadnika komunalne milicije i stepen ovlašćenja. Komunalni milicajci od

O INICIJATIVI OTVORENI PARLAMENT

Inicijativa Otvoreni parlament svakodnevno prati rad Parlamenta Srbije od 2012. godine. Otvoreni parlament prikuplja i objavljuje podatke o radu i rezultatima rada Parlamenta i bavi se analizom različitih procesa iz perspektive transparentnosti, odgovornosti i participativnosti.

Osnovni cilj inicijative Otvoreni parlament je povećanje javnosti rada parlamenta, informisanje građana o radu parlamenta i uspostavljanje redovne komunikacije između građana i njihovih izabranih predstavnika. Svoj rad baziramo na vrednostima koje su sadržane u međunarodnoj Deklaraciji o otvorenosti parlamenata, u čijem razvoju je učestvovao i Otvoreni parlament.

Od januara 2018. godine, tim Otvorenog parlamenta je pojačao fokus aktivnosti ove inicijative na demokratičnost i odgovornost u ponašanju poslanika i radu institucije.

Inicijativu Otvoreni parlament od avgusta 2018. godine podržava Ministarstvo spoljnih poslova Savezne Republike Nemačke, uključujući i izradu biltena. Stavovi izraženi u biltenu su stavovi tima Otvorenog parlamenta, ali ne odražavaju nužno i stavove donatora.

sada mogu da obavljaju poslove bez uniforme, da upotrebe sprej sa nadražujućim dejstvom, kao što su biber sprej i suzavac, kao i da vrše audio i video snimanje. **Zakon o izvršenju i obezbeđenju** takođe je dobio izmene, od kojih su ključne nove mere sprečavanja korupcije u postupku i smanjenje iznosa zarade, odnosno penzije koji se može oduzeti u postupku izvršenja. Izmenama **Zakona o posebnim uslovima za realizaciju projekta izgradnje stanova za pripadnike snaga bezbednosti**, ovo pravo dobile su i pojedine grupe pripadnika snaga bezbednosti koje prethodnim zakonom nisu bile obuhvaćene. Pored toga, usvojeni su i **Zakon o trgovini** i **Zakon o elektronskoj trgovini**.

2019

Mesec u parlamentu

JUL

Izbor Poverenika, izveštaji nezavisnih institucija i uvrede u plenumu obeležili jul u parlamentu

Poslanici su zasedali čak 19 dana i usvojili 26 različitih akata. Milan Marinović izabran je za Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, nakon što je prethodnom Povereniku Rodoljubu Šabiću istekao mandat u decembru prošle godine. Posle 5 godina izveštaji nezavisnih institucija ponovo su razmatrani u plenumu, a poslanici su ovog meseca imali prilike da treći put ove godine predstavnicima Vlade postavljaju poslanička pitanja. U julu je usledio i novi talas zloupotrebe skupštinskih procedura tokom plenumske rasprave. Tako su poslanici kako vladajuće većine kao i opozicionih radikala, pored degradiranja nezavisnih institucija, pogotovo Poverenika, vređanja novinara i napada na medije i civilno društvo, koristili i svoje pravo na repliku kako bi govorili van dnevnog reda. Poslanici su replicirali preko 500 puta ovog meseca, što je 5 puta više od ovogodišnjeg proseka. Najviše replika, čak 84, imali su poslanica SRS Vjerica Radeta i poslanik SNS Aleksandar Martinović. Bojkot dela opozicije nastavio se i ovog meseca.

1.

Ko će biti novi Poverenik?

Na sednici Odbora za kulturu i informisanje razmatrani su predlozi za kandidate za Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti. Kandidovani su Milan Marinović, Nevena Ružić i Bojan Milosavljević, a zakonske kriterijume za kandidaturu ispunili su svi. Marinovića, u tom momentu vršioca dužnosti predsednika Prekršajnog suda u Beogradu, kandidovala je poslanička grupa Srpska napredna stranka. Kandidaturu Nevene Ružić, koja u službi Poverenika radi više od 10 godina, podržale su na predlog preko 60 nevladinih organizacija poslaničke grupe Stranka moderne Srbije, Demokratska stranka i Socijaldemokratska stranka - Narodna stranka. Poslanički klub Pokret Socijalista - Narodna seljačka stranka - Ujedinjena seljačka stranka, koji je deo vladajuće koalicije, za Poverenika je kandidovao advokata Bojana Milosavljevića. Odbor je usvojio odluku o kandidaturi Milana Marinovića, za kojeg je glasalo 10 članova odbora. Nevena Ružić dobila je samo jedan glas, dok ni jedan član odbora nije podržao Bojana Milosavljevića.

2.

Izborni zakoni, N1 i dijalog Beograda i Prištine

U skladu sa Poslovníkom i ovog utorka narodni poslanici zatražili su obaveštenja i objašnjenja. Neka od pitanja koja su postavljali ticala su se dijaloga Beograda i Prištine, položaja Srba u Crnoj Gori, ali bilo je reči i o delovanju predstavni-ka bivše vlasti, izbornih zakona, registrovanja televizije N1 i saznanja Agencije za borbu protiv korupcije o istrazi holandske finansijsko-obaveštajne službe o Draganu Đilasu i Draganu Šolaku.

3.**Ko o čemu - poslanici o temama van dnevnog reda**

Iako je trebalo da obrazlažu amandmane na Zakon o komunalnoj miliciji i Zakon o izgradnji koridora autoputa E-761, deonice Pojate-Preljina, poslanici su ponovo veći deo rasprave sveli na dnevno-političke razmirice i optužbe. Tako je rasprava skrenula ka profesorima Univerziteta u Beogradu. Marko Atlagić, poslanik vladajuće SNS vredao je profesore Dubravku Stojanović i Jova Bakića rekavši da "ne zaslužuju zapravo ne da budu profesori samo, nego da padaju pod krivičnom okruženju". Nakon što je poslanik poslaničke grupe Nova Srbija - Pokret za spas Srbije, Đorđe Vukadinović, izložio svoje zamerke o Zakonu o komunalnoj miliciji, poslanik SNS Aleksandar Martinović je u replici govorio o ručku i oblačenju poslanika Vukadinovića, rekavši da mu donesu jednu kafu, kao i da će mu obezbediti "sendvič o trošku poslaničke grupe".

4.**Evropske integracije, N1 i populaciona politika**

Poslanici su zatražili obaveštenja i objašnjenja, u skladu sa Poslovníkom. Ovog četvrtka, među temama o kojima su poslanici razgovarali bila je i poštovanje Poslovníka NSRS, strategija Ministarstva finansija u vezi sa deflacijom u evro zoni, strategija Vlade u vezi sa iseljavanjem stanovništva nakon pristupa Evropskoj Uniji, zakonitost poslovanja N1, Nova S i Sport kluba, poboljšanje položaja slepih i slabovidih osoba, uključenost stručne javnosti u kreiranje populacione politike i promena kurikuluma na predmetu Istorija u školama.

8.**Usvojen Zakon o komunalnoj miliciji**

Sve tačke dnevnog reda 12. vanrednog zasedanja usvojene su u danu za glasanje. Zakonom o komunalnoj miliciji uvećava se broj nadležnosti i pripadnika komunalne milicije i povećavaju im se ovlašćenja. Komunalni milicajci od sada mogu da obavljaju poslove bez uniforme, da upotrebe raspršivač sa nadražujućim dejstvom, kao što su biber sprej ili suzavac, kao i da vrše audio i video snimanje. Usvojene su i izmene Zakona o naknadama za korišćenje javnih dobara, kojima je visina naknade za putarinu javnog puta povećana za 12%. Pored toga, usvojen je Zakon o nauci i istraživanjima, kao i Zakon o utvrđivanju javnog interesa i posebnim postupcima radi realizacije projekta izgradnje infrastrukturnog koridora autoputa E-761, deonice Pojate-Preljina.

8.**Početak 13. vanrednog zasedanja**

Na dnevnom redu 13. vanrednog zasedanja našlo se 8 predloga odluka. U pitanju su bile odluke o izmenama članova i zamenika članova odbora NSRS, koje su podnele poslaničke grupe SDPS i SMS, odluka o izmenama članova i zamenika članova RIK, koji je podnela poslanička grupa SMS, odluke o izboru zamenika javnih tužilaca i izboru sudija, kao i odluka o izboru člana RIK za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki.

9.**Obaveštenja i objašnjenja**

Početak sednice obeležila su pitanja koja su poslanici postavljali tražeći obaveštenja i objašnjenja. Između ostalog pitali su o pritužbi slovenačke kompanije "Adrija ervejz", u vezi sa pomoći koju država Srbija odobrava kompaniji "Er Srbija". Pitanja su postavljena i o nadoknadi štete nastale elementarnim nepogodama u poljoprivredi, obezbeđivanju raseljenih lica izbeglim u Srbiju tokom operacija "Oluja" i "Bljesak", procesuiranju lidera Saveza za Srbiju zbog izjava o Kosovu i Metohiji, obnovi i oživljavanju sela Srbije, kao i o tehničkoj i finansijskoj pomoći Domu zdravlja Niš u vezi sa tretmanom infektivnog medicinskog otpada.

10.**Nakon 5 godina izveštaji nezavisnih institucija ponovo pred poslanicima**

Predsednica Skupštine Maja Gojković zakazala je 25. posebnu sednicu na kojoj su poslanici nakon 5 godina, ponovo razmatrali izveštaje nezavisnih institucija. Na dnevnom redu našli su se Izveštaj o sprovođenju Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja i Zakona o zaštiti podataka o ličnosti za 2018. godinu, kao i Redovan godišnji izveštaj Zaštitnika građana za 2018. godinu. Pored ova dva izveštaja, pred poslanicima se našao i Izveštaj o radu Agencije za borbu protiv korupcije za 2018. godinu sa Izveštajem o sprovođenju Nacionalne strategije za borbu protiv korupcije u Republici Srbiji za period od 2013. do 2018. godine i Akcionog plana za njeno sprovođenje.

10.**"Poverenik - zaverenik"**

Umesto debate o izveštaju Poverenika poslanici su raspravu sveli na degradiranje ove i ostalih nezavisnih institucija, dovodeći u pitanje i potrebu za postojanjem institucije Poverenika u Srbiji. Bivšeg Poverenika Rodoljuba Šabića, koji je i pre razmatranja izveštaja često bio predmet rasprave u plenumu, pomenuli su čak 235 puta. Uz sve ovo, poslanici vladajuće većine, ali i opozicionih radikala ponovo su targetirali nevladine organizacije i medije kao što su BIRODI, Transparentnost Srbije, CRTA, Fond za humanitarno pravo, CINS, BIRN, Istinomer, N1, Vreme govoreći da su "poznati po antisrpskom delovanju" i da "ne misle dobro svojoj državi".

10.**Poslanici SMS u svim odborima skupštine**

Sve tačke dnevnog reda 13. vanrednog zasedanja usvojene su u danu za glasanje. Tokom rasprave poslanici su najviše govorili o odluci o izmeni članova i zamenika članova odbora koju je podnela Stranka moderne Srbije, ističući da SMS nije bila opcija na prethodnim parlamentarnim izborima, a da sada ima poslaničku grupu. U centru debate bilo je pitanje kome pripada poslanički mandat i ko ima pravo da formira poslaničku grupu. Ipak, odluka je usvojena i poslanici SMS zauzeli su 41 mesto u svim odborima NSRS, a sa njih su smenjeni poslanici liste Dosta je bilo. Poslovník propisuje da kandidate za članove odbora mogu podnositi samo poslaničke grupe, a kako poslanici DJB više nisu članovi ni jedne poslaničke grupe ne mogu da podnose predloge odluka o promenama u sastavu odbora.

11.**Poslanici o genocidu u Srebrenici**

Poslanici su zatražili obaveštenja i objašnjenja, a čak polovina postavljenih pitanja, s obzirom na to da se tog dana obeležavala 24. godišnjica genocida u Srebrenici, bila je u vezi sa ovom temom. Diskusiju o Srebrenici nastavila je poslanica Vjerica Radeta i nakon vremena za traženje obaveštenja i objašnjenja, vredajući članice organizacije "Žene u crnom", kao i narodnog poslanika SMS Vladimira Đurića rekavši da zbog njegovih stavova treba "da ga pljune svako ko ga sretno".

12.**Razmatranje izveštaja Zaštitnika građana i Agencije za borbu protiv korupcije**

U julu su se u plenumu našli i izveštaji o radu Zaštitnika građana i Agencije za borbu protiv korupcije. Zaštitnik građana Zoran Pašalić i direktor Agencije za borbu protiv korupcije Dragan Sikimić izlagali su izveštaje i odgovarali na pitanja poslanika. Tokom rasprave, poslanici vladajuće većine komentarisali su rad prethodnog Zaštitnika građana, Saše Jankovića.

15.**14. vanredno zasedanje: robne berze, trgovina i elektronska trgovina**

Na dnevnom redu 14. vanrednog zasedanja našli su se predlozi Zakona o trgovini i robnim berzama, kao i izmene Zakona o elektronskoj trgovini, predlog Zakona o potvrđivanju Konvencije o uzajamnoj administrativnoj pomoći u poreskim pitanjima i izmene Zakona o regulisanju javnog duga Republike Srbije po osnovu neisplaćene devizne štednje građana položene kod banaka čije je sedište na teritoriji Republike Srbije i njihovim filijalama na teritorijama bivših republika SFRJ.

16.**Šešeljeve uvrede novinarke Danasa: hvala profesore**

Vojislav Šešelj, poslanik SRS, vredao je u plenumu Aleksandru Čongradin, novinarku Danasa rekavši, između ostalog da bi zbog teksta koji je napisala o genocidu u Srebrenici "svakog ovakvog novinara, poslao na 20 godina robije, pa nek od njega grade opozicionog lidera, neka grade mučenika". Predsedavajući Vladimir Marinković nije iskoristio mogućnost sankcionisanja poslanika koju mu pruža Poslovník već je na Šešeljev govor odgovorio samo sa "Hvala, profesore".

16.**Poseta Makrona i zakonitost poslovanja N1**

I ovog utorka poslanici su zatražili obaveštenja i objašnjenja u skladu sa Poslovníkom. Neke od tema bile su dozvole za rad i registracija televizija N1, Nove S i Sport kluba, poseta francuskog predsednika Emanuela Makrona i diplomatski odnosi sa Francuskom, investicioni plan za Srbiju grupacije Fijat Krajsler i reforma penzijskog invalidskog sistema.

PARLAMENT U BROJEVIMA

Statistički pregled rada 11. saziva je zaključen sa 31. julom 2019. godine

18.

Evropske integracije i autoputevi

Kao i svakog radnog četvrtka u NSRS, poslanici su imali prilike da zatraže obaveštenja i objašnjenja. Pored posete Makrona, poslanici su pitali i o otvaranju debate o nastavku učešća u procesu evropskih integracija, autoputevima u Srbiji, izgradnji nacionalnog fudbalskog stadiona i procesuiranju lidera Saveza za Srbiju.

22.

Čuvanje podataka o korisniku i prikrivena kupovina

Usvojene su sve tačke dnevnog reda 14. vanrednog zasedanja. Zakonom o elektronskoj trgovini sada će pružaoci usluga imati obavezu da najmanje 30 dana nakon pružanja usluge čuvaju podatke o korisniku, kao i da pored obezbeđivanja pristanka korisnika pre slanja komercijalne poruke, redovno proveravaju i prihvate opoziv pristanka korisnika koji ne žele da primaju takve poruke. Neke od promena koje donosi Zakon o trgovini su oznake poverenja, kojima će nezavisni ocenjivači određivati kvalitet robe ili usluga trgovca i prikrivena kupovina robe ili usluge koju će tržišni inspektor imati pravo da obavlja radi suzbijanja sive ekonomije.

22.

15. vanredno zasedanje: Zakon o izvršenju i izbor novog Poverenika

Predsednica Skupštine otvorila je još jedno vanredno zasedanje u julu. Na dnevnom redu našli su se izmene Zakona o izvršenju i obezbeđenju, izmene Zakona o posebnim uslovima za realizaciju projekta izgradnje stanova za pripadnike snaga bezbednosti, kao i Sporazum između Vlade Srbije i Vlade Severne Makedonije o uspostavljanju zajedničkih kontrola na graničnom prelazu za međunarodni drumski saobraćaj Preševo - Tabanovce. Poslanici su razmatrali i odluke o prestanku funkcije prethodnog Poverenika Rodoljuba Šabića i izboru novog Poverenika. Kandidata za Poverenika bio je Milan Marinović, v.d. predsednika Prekršajnog suda u Beogradu, kojeg je predložio Odbor za kulturu i informisanje.

23.

Obaveštenja i objašnjenja

Ponovo su poslanici tražili obaveštenja i objašnjenja u skladu sa Poslovnikom. Pitanja koja su postavljali ticala su se poslovanja N1, Nove S i Sport kluba, ograničavanja prodaje alkoholnih pića u večernjim časovima u Novom Pazaru, nezakonitog korišćenja prirodnih resursa i subvencionisanja avio linije iz Niša.

25.

Poslanička pitanja treći put ove godine

Poslednjeg četvrtka u mesecu poslanici su imali prilike da premijerki Ani Brnabić i 9 ministara i ministarki Vlade Srbije postavljaju pitanja na licu mesta. Poslanik Đorđe Komlenski iz Pokreta socijalista postavio je pitanje o poslovanju televizije N1 i kablovskog operatera SBB, što je bila jedna od glavnih tema među poslanicima ovog meseca. Pored toga, Đorđe Vukadinović pitao je o slučaju mini hidroelektrana, a Aleksandar Stevanović (SMS) o evrointegracijama Srbije, članstvu u Svetskoj trgovinskoj organizaciji i napretku u Poglavlju 30 koje se tiče spoljnih odnosa. Neke od pitanja odnosila su se i na pravo na jedinstvo islamske zajednice u Srbiji i Vladinih podsticaja za poljoprivrednu proizvodnju.

25.

Obaveštenja i objašnjenja

Osim poslaničkih pitanja, poslanici su ovog četvrtka zatražili i obaveštenja i objašnjenja. Ovde se govorilo o privatizaciji „Luke Novi Sad“, zaštiti životne sredine i prenosu sportskih događaja na televizijama sa nacionalnom frekvencijom.

26.

Milan Marinović izglasan za Poverenika

Za novog Poverenika izabran je Milan Marinović. Pored ove odluke, u danu za glasanje usvojene su i sve ostale tačke dnevnog reda 15. vanrednog zasedanja. Neke od ključnih novina koje su izmene Zakona o izvršenju i obezbeđenju donele su niz mera radi sprečavanja korupcije u postupku i smanjenje iznosa zarade/penzije koji se može oduzeti u postupku izvršenja. Izmenama Zakona o posebnim uslovima za realizaciju projekta izgradnje stanova za pripadnike snaga bezbednosti, ovo pravo dobile su i pojedine grupe pripadnika snaga bezbednosti koje prethodnim zakonom nisu bile obuhvaćene.

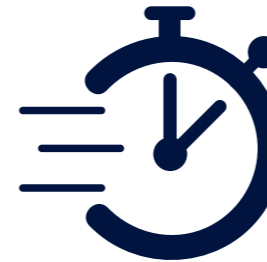
ZAKONODAVNA AKTIVNOST

296 dana legislativne aktivnosti

443 usvojen zakon

97.3% usvojenih zakona predložila je Vlada

Ustaljena praksa po kojoj se na agendi skoro uvek nalaze predlozi Vlade, ili ponekad i poslanika iz redova vladajuće većine, nastavljena je i tokom aprila meseca. Tako se slučaj iz marta, kada su 2 predloga poslanika koji ne pripadaju vladajućoj većini uvrštena u dnevni red plenarne sednice, može posmatrati kao izuzetak koji potvrđuje pravilo.

HITAN POSTUPAK

47.9% svih zakona (uključujući nove zakone, izmene i dopune zakona i ratifikacije međunarodnih sporazuma) usvojeno je po hitnom postupku

64.3% novih zakona i izmena i dopuna usvaja se po hitnom postupku, ukoliko izuzmemo zakone o potvrđivanju međunarodnih sporazuma, koji se uglavnom usvajaju po redovnom postupku

OBRATITE PAŽNJU NA:

- bojkot parlamenta od strane dela opozicionih poslanika;
- promene u praksi "filibastera" - smanjen broj "bravo" amandmana od strane vladajuće većine i objedinjavanje velikog broja nepovezanih tačaka dnevnog reda u jedinstvenu raspravu;
- izveštaj Evropske komisije za Srbiju za 2018. godinu, predstavljen krajem maja, podvlači zabrinjavajuće stanje u parlamentu i poziva na hitnu promenu negativne prakse i uspostavljanje međustranačkog dijaloga.

KONTROLNA ULOGA PARLAMENTA U 11. SAZIVU:

10 sednica na kojima su postavljena poslanička pitanja je održano tokom protekle 3 godine: po jedna sednica u oktobru 2016. i oktobru 2017, pet sednica u 2018. godini u martu, aprilu, septembru, oktobru i novembru; i po jedna sednica u martu, junu i julu 2019. godine.

Poslednjeg četvrtka u aprilu i maju 2019. dan za poslanička pitanja nije održan.

10 javnih slušanja održano je u tekućem sazivu: Svega po jedno javno slušanje održano je u 2017. i 2018. godini. U junu 2019. godine održana su dva javna slušanja.

Novi godišnji izveštaji nezavisnih insitucija za 2018. godinu podneti su Skupštini su u martu. Skupština je u junu na 24. posebnoj sednici razmatrala i usvojila izveštaje o radu Državne revizorske institucije, Fiskalnog saveta i Komisije za zaštitu konkurencije za 2018. godinu, zajedno sa predlozima zaključaka nadležnih odbora. Zatim je u julu, na 25. posebnoj sednici, razmatrala izveštaje Zaštitnika građana, Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, kao i Agencije za borbu protiv korupcije, te usvojila zaključke povodom ovih izveštaja.

Od 2018. godine, poslanici koji ne pripadaju vladajućoj većini su predsedavajući u samo dva od 20 skupštinskih odbora.

1 U martu 2019. godine, po prvi put od 2015. godine, na dnevni red plenarne sednice uvrštena su dva predloga opozicionih poslanika Nenada Čanka, Olene Papuge i Nade Lazić: Predlog Zakona o finansiranju AP Vojvodine i Predlog Rezolucije NSRS o Vojvodini. Predlozi zakona i rezolucije nisu dobili podršku dovoljnog broja poslanika da bi bili usvojeni.

● OTVORENI PARLAMENT ANALIZIRA

Parlament - šta dalje? Preporuke za unapređenje rada parlamenta

U cilju doprinosa pokretanju demokratskog funkcionisanja parlamenta, CRTA je sačinila 46 preporuka koje se odnose na postupak usvajanja zakona, jačanje parlamentarne kontrole nad izvršnom vlašću, veće uključivanje javnosti i poboljšanje saradnje s nezavisnim institucijama. Preporuke su predstavljene javnosti na konferenciji za medije održanoj 18. jula 2019. godine u Beogradu.

Preporuke su sačinjene na osnovu sistematičnog, višegodišnjeg praćenja rada parlamenta u okviru inicijative Otvoreni parlament, s namerom da budu što konkretnije i primenjive u najkraćem roku. Problemi kojima se bave, poput usvajanja velikog broja zakona bez suštinske rasprave, te retkog i površnog korišćenja mehanizama parlamentarne kontrole, konstantovani su i u Izveštaju Evropske komisije. Dva od tri zakona i izmena zakona usvojeni su po hitnom postupku. Spisak predstavljenih preporuka nije konačan niti iscrpan, već ograničen na prioritetne preporuke za koje CRTA veruje da mogu biti sprovedene u najkraćem mogućem roku, uz postojanje političke volje, spremnosti na dijalog i međusobnog razumevanja svih relevantnih aktera.

Pregled stanja: kako radi Narodna skupština

Visoka legislativna aktivnost uz ograničenu raspravu o sadržaju i efektima akata koji se usvajaju, zajedno sa retkim i formalnim korišćenjem mehanizama parlamentarne kontrole, sprečavaju Narodnu skupštinu da ostvari svoju ulogu u punom kapacitetu. Tokom aktuelnog saziva usvojen je ukupno 431 zakon tokom 274 dana rada u plenumu, među kojima je dva od tri nova zakona i izmene i dopune zakona usvojeno po hitnom postupku, a svega 12 usvojenih zakona nije predložila Vlada.

Aktuelna praksa retkog korišćenja kontrolnih mehanizama kojima Skupština raspolaže ne doprinose delotvornom nadzoru nad izvršnom vlašću. Redovno prolećno zasedanje prošlo je bez javnih slušanja, a poslanička pitanja poslednjeg četvrtka u mesecu postavljena su svega jednom, u martu, od moguća četiri puta. Međutim, parlament je ipak počeo sa češćim korišćenjem navedenih mehanizama tokom vanrednih sednica u junu 2019. godine, kada su poslednjeg četvrtka postavljana poslanička pitanja i organizovana dva javna slušanja. Izveštaji nezavisnih institucija razmatrani su u plenumu prvi put posle pet godina. Međutim, način i kvalitet rasprave o izveštajima nezavisnih institucija, uz izostanak dela opozicionih poslanika usled bojkota parlamenta, nisu doprineli efektivnijem nadzoru nad izvršnom vlašću.

Višegodišnje zloupotrebe procedura i opstrukcije rada parlamenta degradirale su položaj Narodne skupštine, dovele do urušavanja prostora za suštinski dijalog u plenumu, dok je poverenje građana u ovu instituciju i narodne poslanike ostalo nisko. Time su uloga i uticaj Narodne skupštine, kao najvišeg predstavničkog tela i nosioca zakonodavne i ustavotvorne vlasti, dovedeni u pitanje.

Šta treba da se radi?

In order to improve the functioning of the National Assembly and enable substantive fulfilment of its role of the supreme representative body and holder of constitutional and legislative power in Serbia – urgent, concrete and substantial changes in its work are necessary in addition to political announcements of improvements in the work of the Assembly.

Kvalitet rada u plenumu: hitan postupak, objedinjena rasprava i amandmani

Da bi poslanici bili informisani i pripremljeni za razmatranje i odlučivanje o predlozima zakona, potrebno je smanjiti upotrebu hitnog postupka pri usvajanju zakona i ograničiti je u praksi na posebne slučajeve, kao i sprečiti zloupotrebe procedura koje urušavaju kvalitet zakonodavnog procesa i rasprave u plenumu. Potrebno je:

1. Suziti upotrebu hitnog postupka za usvajanje zakona. Prihvatiti usvajanje akata po hitnom postupku isključivo u vanrednim okolnostima, uz utemeljeno obrazloženje o usklađivanju sa propisima EU ili usled vanrednih okolnosti.
2. Ograničiti praksu objedinjene rasprave u plenumu. Objedinjenu raspravu primenjivati samo u situacijama kada su zakoni povezani tematski ili u odnosu na predložena rešenja, kao i ako spadaju u delokrug jednog odbora, osim u slučaju Odbora za ustavna pitanja i Odbora za evropske integracije.
3. Sprečiti podnošenje gotovo istovetnih amandmana koji smislaono ne menjaju član predloga zakona, preciziranjem Poslovnika Narodne skupštine koji se odnose na rad Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo.
4. Precizirati način određivanja redosleda na agendi sednice u plenumu. Izmenom Poslovnika precizirati koji predlozi zakona treba da budu prve tačke dnevnog reda.
5. Uvesti rok za stavljanje svih dospelih predloga zakona i drugih akata na dnevni red. Poslovníkom precizirati rok u kome predlozi zakona i drugih akata podneti od strane svih ovlašćenih predlagača moraju biti stavljeni na dnevni red Skupštine.

Usvajanje budžeta

Da bi se osigurala kvalitetna rasprava o republičkom budžetu u plenumu, kao važnom segmentu parlamentarne kontrole izvršne vlasti, neophodno je unaprediti proceduru za usvajanje zakona o budžetu, kao i zakona o završnom računu budžeta. Potrebno je:

6. Obezbediti dvostruko vreme za raspravu o predlogu budžeta. Predvideti dvostruko vreme za raspravu o predlogu Zakona o budžetu u odnosu na vreme za raspravu o zakonima koje je predviđeno Poslovníkom Narodne skupštine.
7. Poslanícima osigurati najmanje 15 dana za upoznavanje sa predlogom budžeta pre rasprave u plenumu. Dosledno primenjivati odredbu člana 172 Poslovnika Narodne skupštine koja predviđa da se pretres predloga budžeta na sednici Skupštine može započeti najranije 15 dana od dana prijema predloga budžeta u Narodnoj skupštini.
8. Obezbediti suštinsku raspravu o predlogu zakona o budžetu u plenumu. Izmenama Poslovnika Narodne skupštine uvesti odredbu da predlog zakona o budžetu i odnosni predlozi zakona povezani sa budžetom ne mogu biti razmatrani u objedinjenoj raspravi sa drugim tačkama dnevnog reda.
9. Redovno razmatrati predlog zakona o završnom računu budžeta Republike Srbije u skladu sa zakonom, uz suštinsku raspravu u plenumu

Poslanička pitanja

Da bi se osigurala kvalitetna rasprava o republičkom budžetu u plenumu, kao važnom segmentu parlamentarne kontrole izvršne vlasti, neophodno je unaprediti proceduru za usvajanje zakona o budžetu, kao i zakona o završnom računu budžeta. Potrebno je:

10. Omogućiti poslanička pitanja bilo kog danatokom poslednje nedelje rada parlamenta utekućem mesecu. Izmeniti odredbe u Poslovniku Narodne skupštine tako da se kao dan zaposlanička pitanja određuje bilo koji dan tokomposlednje nedelje rada parlamenta u mesecu,u-mesto isključivo poslednjeg četvrtka u mesecu.

11. Efektivno ograničiti broj usmenih pitanja koje poslanik u jednom obraćanju može uputiti predstavniku Vlade na najviše tri pitanja. Izmeniti odredbe Poslovnika Narodne skupštine i uvesti ograničenje u broju pitanja koje poslanik može postaviti u jednom obraćanju u skladu-sa postojećim rešenjem za institut poslaničkih pitanja u vezi sa aktuelnom temom.

12. Ograničiti vreme predviđeno za odgovor predstavnika Vlade na poslaničko pitanje na tri do petminuta, u okviru instituta poslaničkih pitanja poslednjeg četvrtka u mesecu.

13. Poslanička pitanja postavljena pisanim putemi dostavljene odgovore otvoriti za javnost. Omogućiti uvid javnosti u poslanička pitanja dostavljena pisanim putem i odgovore predstav-nika Vlade, periodičnim objavljivanjem na sajtuskupštine.

Javna slušanja

Potrebno je olakšati proceduru iniciranja mehanizma javnih slušanja, unaprediti njegovo funkcionisanje i primenu, kako bi se delotvornije koristio za informisanje poslanika i javnosti o predlozima zakona, radu nezavisnih institucija i njihovim preporukama, kao i ključnim temama na skupštinskoj agendi. Konkretnije, potrebno je:

14. Obavezati skupštinske odbore da organizujujavna slušanja pre usvajanja sistemskih akta, predloga zakona o budžetu, kao i promena zakona iz oblasti osnovne nadležnosti datog odbora.

15. Redovno organizovati javna slušanja povodom godišnjih izveštaja nezavisnih institucija. Poslovnikom Narodne skupštine obavezati osnovni odnosno noseći odbor da organizuje javna slušanja povodom predstavljanja godišnjih izveštaja nezavisnih institucija.

16. Unaprediti smernice Narodne skupštine za organizovanje javnih slušanja. Pripremiti unapređene smernice za organizovanje javnih slušanja u otvorenom konsultativnom procesu.

17. Olakšati proces iniciranja javnog slušanja. Omogućiti iniciranje javnog slušanja na predlog jednog člana odbora uz saglasnost četvrtine odbora izmenom Poslovnika Narodne skupštine.

18. Uvesti obavezu održavanja sednice odbora posle svakog javnog slušanja, kako bi odbor usvojio preporuke koje bi dostavio resornom ministarstvu.

19. Dokumenta iz procesa javnog slušanja otvoriti za javnost. Precizirati obavezu pripreme i objavljivanja izveštaja sa javnih slušanja, uključujući predloge upućene odboru, i redovno objavljivati transkripte i dokumentaciju podnetu od strane učesnika javnog slušanja na sajtu Narodne skupštine.

Nezavisne institucije

Da bi se u potpunosti iskoristio doprinos nezavisnih institucija parlamentarnom nadzoru izvršne vlasti, treba otkloniti nepreciznosti i prepreke u postojećim procedurama skupštine. Uz to, potrebno je ustanoviti osnovni odbor za svaku od nezavisnih institucija, kao i odgovornost svih aktera za svaki korak u procesu. Važno je i poboljšati informisanost svih relevantnih aktera (poslanika, poslaničkih grupa, odbora, stručne službe) o ulozi i radu nezavisnih institucija, kao i razumevanje kapaciteta i potreba Skupštine od strane nezavisnih institucija. Potrebno je:

20. Objaviti hodogram procesa usvajanja izveštaja nezavisnih institucija od pripreme i dostavljanja izveštaja, do usvajanja zaključaka u plenumu i kontrole njihove implementacije.

21. Poslovnikom Narodne skupštine odrediti osnovni odnosno noseći odbor za svaku nezavisnu instituciju.

22. Pripremiti smernice za strukturu i obavezne elemente izveštaja nezavisnih institucija i zaključaka Skupštine u otvorenom konsultativnom procesu.

23. Redovno razmatrati izveštaje nezavisnih tela i usvajati precizne i delotvorne zaključke Narodne skupštine, kojima se preporuke iz izveštaja nezavisnih institucija suštinski operacionalizuju, sa precizno utvrđenim rokom za izveštavanje Vlade o njihovoj primeni.

24. Precizirati rok za razmatranje izveštaja nezavisnih institucija u plenumu. Uvesti obavezu Narodne skupštine da godišnje izveštaje nezavisnih institucija u plenumu razmotri do kraja prolećnog zasedanja izmenom Poslovnika Narodne skupštine.

25. Obavezati osnovni (noseći) odbor da redovno zahteva periodične šestomesečne izveštaje od Vlade i ministarstava o aktivnostima preduzetim u cilju ispunjavanja preporuka nezavisnih institucija u skladu sa zaključcima Narodne skupštine povodom redovnih godišnjih izveštaja. Obavezati osnovni odnosno noseći odbor da razmotri šestomesečni izveštaj Vlade o sprovođenju preporuka najkasnije 30 dana od prijema, te usvoji predlog zaključka koji potom upućuje Narodnoj skupštini na razmatranje na prvoj narednoj sednici.

26. Poslovnikom predvideti obavezu Narodne skupštine da u plenumu redovno razmatra šestomesečne izveštaje Vlade o aktivnostima preduzetim u cilju ispunjavanja preporuka nezavisnih tela.

27. Vremenski ograničiti rok za iniciranje procesa izbora predstavnika nezavisnih tela, i precizirati zakonske uslove za njihov izbor. Zakonom definisati transparentan i otvoren proces za izbor predstavnika nezavisnih institucija, kao i kriterijume za izbor kandidata za rukovodeća mesta u nezavisnim institucijama na osnovu ocene i poređenja njihovih kvalifikacija, prethodnog specifičnog iskustva u oblastima iznadležnosti institucije i planova rada (uključujući Zaštitnika građana, Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, Poverenika za zaštitu ravnopravnosti, Agenciju za borbu protiv korupcije, Regulatorno telo za elektronske medije, i Državnu revizorsku instituciju).

28. Ojačati kapacitete službe NSRS za praćenje i analizu ispunjavanja usvojenih zaključaka Skupštine povodom izveštaja nezavisnih organa, uskladu sa potrebama poslanika.

Odbori i radna tela

Da bi se unapredio kvalitet zakona i procedura usvajanja zakona, potrebno je unaprediti i ojačati ulogu skupštinskih odbora. Uz to, za bolju informisanost građana, i približavanje narodnim poslanicima, treba precizirati institut sednica odbora van sedišta Narodne skupštine i redovno ga koristiti. Potrebno je:

29. Uvesti obavezu razmatranja predloga zakona na sednicama nadležnih odbora. Izmeniti odredbe Poslovnika Narodne skupštine uvođenjem obaveze razmatranja predloga zakona na sednicama nadležnih odbora i podnošenja izveštaja Skupštini, umesto mogućnosti rasprave o predlogu zakona na sednici Skupštine bez izveštaja nadležnog radnog tela.

30. Precizirati uređenje instituta sednice odbora van sedišta Narodne skupštine u Poslovniku. Izmeniti odredbe Poslovnika Narodne skupštine koje regulišu institut sednice odbora van sedišta Narodne skupštine.

31. Precizirati obavezu zakonodavne evaluacije primene propisa (odnosno ex-post analize

efekata propisa) na osnovu Rezolucije Narodne skupštine o zakonodavnoj politici u skladu sa dobrim primerima međunarodne prakse. Unaprediti kapacitete Narodne skupštine za njeno sprovođenje.

32. Precizirati obavezu redovnog održavanja sastanaka kolegijuma u Poslovniku Narodne skupštine, a u skladu sa Zakonom o Narodnoj skupštini.

33. Poslovníkom Narodne skupštine predvideti kvote za predsedavanje skupštinskim odborima. Uvesti kvote za predsedavanje skupštinskim odborima od strane poslanika koji nisu deo vladajuće većine u Poslovníku, koje oslikavaju odnos snaga poslaničkih grupa u odnosu na ukupan broj poslanika (u skladu sa postojećom praksom utvrđivanja sastava odbora).

34. Transkripte sa sednica odbora otvoriti za javnost. Redovno objavljivati transkripte sednica odbora, zajedno sa izveštajem raporterera odnosno izvestioca iz odbora.

35. Omogućiti stalno članstvo nevladinih organizacija, instituta i stručnih organizacija u skupštinskim odborima kroz mehanizam "građanske stolice".

36. Uvesti praksu organizovanja redovnih sednica posvećenih pregovorima o pristupanju Srbije Evropskoj uniji. Uvesti obavezu razmatranja izveštaja Evropske komisije u plenumu.

Godišnji program rada Skupštine

Da bi se osigurala veća predvidljivost zakonodavne agende, a time i bolja pripremljenost odbora i poslanika za rad u Skupštini, važno je redovno usvajati godišnji program rada Skupštine i učiniti ih javno dostupnim. Potrebno je:

37. Precizirati rok za donošenje Godišnjeg programa rada Skupštine. Izmenom Poslovnika Narodne skupštine, kao i Poslovnika Vlade, precizirati kraj decembra tekuće godine kao rok za usvajanje Godišnjeg programa rada Skupštine za narednu godinu, usklađenog sa Godišnjim planom Vlade i Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije. Predvideti odgovornost predsednika parlamenta za izostanak Godišnjeg plana.

38. Izraditi model godišnjeg plana rada Skupštine sa detaljnom strukturom koja obuhvata plan rada odbora, organizovanje javnih slušanja, izveštaje nezavisnih institucija i ministarstava, kalendar za izbor sudija i predstavnika ostalih tela i institucija u čijem izboru učestvuje Skupština i druge skupštinske aktivnosti.

39. Redovno predstavljati godišnji program rada Skupštine poslanicima i javnosti. Poslovníkom Narodne skupštine predvideti obavezu predavljanja godišnjeg programa rada poslanicima na prvoj sednici svakog prolećnog zasedanja, kao i učiniti ga javno dostupnim na sajtu skupštine.

Informisanost javnosti

Da bi javnost bila bolje informisana o radu i aktivnostima Narodne skupštine i poslanika, treba ojačati njene kapacitete i redovno objavljivati informacije o Narodnoj skupštini. Potrebno je:

40. Ojačati kapacitete službe Narodne skupštine za izveštavanje javnosti, obukom raporterera odnosno izveštača za skupštinske odbore.

41. Objavljivati Informator o radu Narodne skupštine u otvorenom formatu, zajedno sa redovnim pregledom troškova Narodne skupštine kao i troškovima poslanika (uključujući mesečni pregled plate, dodataka, putovanja).

42. Redovno objavljivati informacije o prisustvu poslanika na sednicama Narodne skupštine

na sajtu Narodne skupštine, u otvorenom formatu.

43. Omogućiti uvid javnosti u amandmane koje podnose poslanici. Objavljivati tekstove svih amandmana podnetih na predloge zakona i drugih akata na sajtu Narodne skupštine, u otvorenom formatu.

44. Organizovati informativno-edukativne programe i kampanje u saradnji sa obrazovnim institucijama, medijima i organizacijama civilnog društva, u cilju bolje informisanosti građana o ulozi Narodne skupštine i narodnih poslanika i povećanja poverenja u njihov rad.

Kako bi se ove preporuke primenile, potrebno je izmeniti zakonodavni okvir za rad Narodne skupštine. U tom smislu, neophodno je:

45. Uputiti poziv Venecijanskoj komisiji Saveta Evrope kako bi dala ekspertsko mišljenje na aktuelni Poslovník Narodne skupštine, i izmeniti Poslovník u skladu sa najboljim međunarodnom praksom, kroz transparentan, efikasan i odgovoran proces.

46. Hitno usvojiti Etički kodeks kao samostalni dokument. Pribaviti mišljenje Venecijanske komisije na finalnu verziju Etičkog kodeksa narodnih poslanika, usvojiti Etički kodeks i sankcionisati neprimereno ponašanje poslanika.

● SAŽECI ZAKONA

ZAKON O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZVRŠENJU I OBEZBEĐENJU

Razlog zbog kojeg se Predlog Zakona o izmenama i dopunama Zakona o izvršenju i obezbeđenju (u daljem tekstu: Predlog Zakona) našao pred Narodnom skupštinom Republike Srbije ogleda se u činjenici da su u prethodne tri godine, a tokom primene Zakona o izvršenju i obezbeđenju (u daljem tekstu: Zakon), uočene određene nejasnoće. Široka praktična primena Zakona doprinela je uočavanju određenih praktičnih nedostataka, otvorila pitanje potrebe usaglašavanja uočenih nedoslednosti, te Predlagač pokušava da iste otkloni, a samim tim smanji mogućnost neujednačene praktične primene odredaba Zakona, a sve u cilju doslednije primene ustanovljenih instituta, sa posebnom pažnjom na pojačanu zaštitu načela srazmere i načela efikasnosti.

Predlog Zakona odnosi se na izmenu velikog broja odredbi Zakona, od kojih posebnu pažnju treba posvetiti određenim institutima koji su detaljnije definisani, odnosno koji su drugačije definisani u odnosu na važeće odredbe Zakona.

Troškovi izvršnog postupka

Načelo efikasnosti od kojeg polazi Predlagač, ima za cilj smanjenje troškova koji padaju na teret izvršnog dužnika. Naime, Predlog Zakona jasno definiše da u slučaju da izvršni poverilac neosnovano pokrene više izvršnih postupaka protiv istog izvršnog dužnika, a koji mogu biti obuhva-

ćeni jednim izvršnim postupkom, odnosno ukoliko isto potraživanje necelishodno raščlanjuje što dovodi do umnožavanja izvršnih postupaka, izvršni poverilac može ostvariti samo naknadu onih troškova na koje bi imao pravo da je pokrenuo samo jedan izvršni postupak. Ideja vodilja ogleda se u efikasnosti sistema izvršenja koje bi objedinilo više različitih izvršnih postupaka u jedan izvršni postupak, što bi nedvosmisleno dovelo do ubrzavanja ostvarivanja prava, kao i do efikasnosti u pogledu korišćenja vremena, sredstava i resursa uključenih u proces izvršenja, odnosno u smanjenju neprimerenih troškova na strani izvršnog dužnika. Ideju o efikasnosti, tj uštedi vremena i smanjenju troškova, Predlagač definiše i kroz uvođenje prethodnog koraka kod onih postupaka u kojima se kao izvršni dužnik pojavljuje Republika Srbija, odnosno u krajnjoj liniji budžetski korisnici. Navedeni prethodni korak ogledao bi se u obavezi obaveštavanja Ministarstva finansija o nameri pokretanja izvršnog postupka, te Predlagač pokušava da ostvarivanje prava kroz postupak izvršenja učini efikasnijim i bržim, uz poseban osvrt i pažnju na nepotrebnu akumulaciju dodatnih troškova.

Elektronska oglasna tabla i elektronsko nadmetanje

Predlagač na velika vrata uvodi novine koje se tiču šire rasprostranjenosti korišćenja elektronskih tehnologija, uvođenjem elektronske oglasne table kao i elektronskog javnog nadmetanja. Predlog Zakona uvodi novinu koja se ogleda kroz zamenu tradicionalne oglasne table elektronskom oglasnom tablom. Ova novina omogućava strankama jednostavniji pristup informacijama, uz istovremenu veću dostupnost informacija neophodnih za ostvarivanje prava. Uočeni nedostaci vezani za tradicionalnu oglasnu tablu, ogledaju se pre svega kroz nedovoljno transparentno i nepregledno mesto – "tablu", putem koje se vrši dostavljanje u izvršnom postupku. Uvođenje elektronske oglasne table, za dokumenta koja dostavlja sud, odnosno javni izvršitelj, značajno će doprineti transparentnosti postupka kao i većoj pravnoj sigurnosti na strani svih učesnika postupka izvršenja. Uvođenjem elektronskog javnog nadmetanja, Predlagač pokušava da anulira dosadašnju neprihvatljivu praksu u postupku prodaje nepokretnosti, koja je na različite načine dozvoljavala učesnicima postupka javnog nadmetanja mogućnost dogovaranja cene, te na taj način ugrožavala sigurnost samog postupka, kao i omogućavala stvaranje prividnog nadmetanja koje je za posledicu imalo nepovoljne efekte kako za izvršne poverioce, tako i za izvršnog dužnika. Ovim izmenama, kao i pooštavanjem pravila vezanih za polaganje jemstva, koja se odnose na obavezu polaganja jemstva najkasnije dva dana pre održavanja javnog nadmetanja, kao i povećavanjem visine troškova jemstva, Predlagač želi da zaštiti sve učesnike postupka, povećanjem nivoa transparentnosti i smanjivanjem mogućnosti stvaranja nelojalnog tržišta.

Načelo srazmere

Posebna pažnja posvećena je načelu srazmere kao jednom od najvažnijih načela izvršnog postupka. Uvedena je obaveza javnog izvršitelja da vodi računa o tome da se izvršenje sprovodi onim sredstvom i na onom predmetu koji su za izvršnog dužnika najmanje nepovoljni. Od navedenog, moguće je odstupiti samo u slučaju ako je određeno sredstvo ili predmet ujedno i jedini način sprovođenja izvršenja, odnosno ukoliko postoji pisana izjava izvršnog dužnika kojom se saglašava da se izvršenje sprovede na određeni način. Predlagač pokušava da otkloni do sada uočene nedostatke koji su se ogledali u stvaranju očigledne nesrazmere između predloženog sredstva i prava koje treba da bude ostvareno. Poseban akcenat stavljen je na jasno definisanje situacije u kojoj postoji očigledna nesrazmera, i to kroz utvrđivanje visine potraživanja (koje ne prelazi 5.000,00 evra u dinarskoj protivvrednosti), kod čijeg ostvarenja izvršni dužnik ne može biti doveden u situaciju prodaje jedine nepokretnosti u svom vlasništvu. Uvođenje zabrane prodaje jedine nepokretnosti izvršnog dužnika u cilju namirenja nesrazmerno manjeg potraživanja izvršnog poverioca, šalje jasnu poruku o potrebi vođenja računa o načelu srazmere, odnosno o potrebi zaštite potencijalno ugroženije strane u izvršnom postupku. Predlagač uviđa potrebu dodatne zaštite načela srazmere i kroz jasnije

definisanje pravila vezanih za sprovođenje izvršenja na nepokretnosti. Utvrđena je obaveza javnog izvršitelja da izvršenje može i mora biti sprovedeno na drugoj nepokretnosti ili drugim sredstvom i predmetom izvršenja, ukoliko postoji očigledna nesrazmera između visine potraživanja i vrednosti nepokretnosti. U cilju ostvarivanja načela srazmere i na strani izvršnog poverioca, ovo pravilo primenljivo je samo u situaciji ukoliko postoji drugi način namirenja potraživanja. Navedene novine imaju za cilj stvaranje pravne klackalice između zaštite izvršnog dužnika od očigledne nesrazmere u izvršnom postupku i zaštite izvršnog poverioca čije potraživanje mora biti namireno. Proširenjem kruga lica koja ne mogu biti kupci nepokretnosti, pojačano je antikoruptivno dejstvo odredbi ovog instituta, a čime su razrešene i određene nedoumice koje su se pojavljivale kroz praktičnu primenu. Predlagač dodatno želi da pojača značaj načela srazmere, vodeći računa o zaštiti ekonomski slabije strane u postupku, na taj način što povećava nivo zaštićenog iznosa zarade/penzije, u zavisnosti od njihove visine. Predlaže se da izvršenje može biti sprovedeno u visini do polovine zarade koja prelazi iznos prosečne neto zarade, do trećine zarade koja ne prelazi iznos prosečne neto zarade i do četvrtine zarade čije je iznos jednak ili manji od minimalne zarade. Kada su penzije u pitanju, izvršenje može biti sprovedeno u visini do trećine penzije koja prelazi iznos prosečne penzije, do četvrtine penzije koja ne prelazi iznos prosečne penzije i do desetine penzije čiji je iznos jednak ili manji od minimalne penzije.

Dobrovoljno namirenje novčanog potraživanja

Uvođenje postupka dobrovoljnog namirenja novčanog potraživanja ima za cilj povećanje efikasnosti sprovođenja izvršenja kroz smanjenje broja izvršnih postupaka. Ovim se utiče kako na efikasnost ostvarivanja prava izvršnih poverilaca, tako i na efikasnost korišćenja resursa i sredstava svih učesnika izvršnog postupka. Postupak se sprovodi od strane javnog izvršitelja koji ima ulogu posrednika između izvršnog poverioca i izvršnog dužnika. Navedeni postupak predstavlja fakultativni izbor na strani poverioca, koji za vreme trajanja pokušaja dobrovoljnog namirenja novčanog potraživanja ni na koji način ne sme i ne može biti doveden u situaciju da trpi potencijalne posledice, te s tim u vezi Predlagač uvodi pravilo zastoja zastarelosti u trajanju od 60 dana.

Skraćeni izvršni postupak

Ponovo se vraća institut skraćenog izvršnog postupka, koji je poznao raniji Zakon o izvršnom postupku. Cilj ponovnog uvođenja ovog instituta jeste brže i lakše namirenje izvršnog poverioca. Ovaj institut primenljiv je u ograničenom broju slučajeva i to samo za one izvršne poverioce i izvršne dužnike čije rešavanje sporova je u nadležnosti privrednih sudova, kao i ukoliko su u pitanju taksativno nabrojane verodostojne isprave.

Predlogom Zakona predviđeno je stupanje na snagu odredaba ovog Predloga Zakona osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", dok je njegova primena odložena do 01. januara 2020. godine.

ZAKON O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POSEBNIM USLOVIMA ZA REALIZACIJU PROJEKTA IZGRADNJE STANOVA ZA PRIPADNIKE SNAGA BEZBEDNOSTI

Zakon o posebnim uslovima za realizaciju projekta izgradnje stanova za pripadnike snaga bezbednosti donet je 2018. godine, međutim od tada pojedine grupe pripadnika snaga bezbednosti nisu mogle da reše svoje stambeno pitanje. Stoga predlog o dopunama i izmenama teži da to stanje

promeni. Novine koje zakon uvodi odnose se na proširenje kruga lica koja mogu uživati prava iz ovog zakona i njihovo redefinisane. Tako se predlogom redefiniše način na koji se vrši kupovina stana pod povoljnijim uslovima, kao i prava drugih pripadnika snaga bezbednosti za kupovinu stanova.

Lica koja uživaju prava iz ovog zakona

U dosadašnjem zakonskom rešenju pojedini pripadnici snaga bezbednosti nisu bili prepoznati od strane zakona, usled čega nisu mogli da reše stambeno pitanje pod povoljnijim uslovima predviđenim za pripadnike snaga bezbednosti. Ovim zakonom se proširuje krug ljudi na koje se primenjuje zakon uključivanjem boraca, porodica palih boraca, ratnih vojnih invalida i mirnodopskih vojnih invalida, i preciznije definiše njihov položaj.

Kupovina stana pod povoljnijim uslovima

Zakonom se preciziraju uslovi za kupovinu stanova kao i krug lica koja imaju prioritet pri kupovini stanova. Odluku o ispunjenosti uslova donosi Ministarstvo za socijalna i boračka pitanja, nakon čega se utvrđuje spisak lica koja mogu koristiti to pravo, koji se ažurira dva puta godišnje i dostavlja privrednom društvu. Predloženim izmenama se smatra da se stambeno pitanje rešava trajno kada lice koje ispunjava uslove za kupovinu stana pod povoljnijim uslovima kupi stan, bez obzira na površinu stana

Vrsta zemljišta

Izmenama i dopunama ovog zakona predviđena je kategorizacija površine stanova. Stambeno pitanje će biti rešeno bez obzira koje je površine i strukture stan. Takođe, data je mogućnost da organ koji izdaje građevinsku dozvolu može izdati rešenje i pre nego što se katastarska parcela za redovnu upotrebu formira. Tada se izdaje upotrebna dozvola.

Nadzor

Nadzor nad primenom ovog zakona sprovodi Ministarstvo nadležno za poslove građevinarstva.

Uslovi za ostale pripadnike službi bezbednosti

Uslove za kupovinu stana pod povoljnijim uslovima stiču i drugi pripadnici snaga bezbednosti, ukoliko imaju prebivalište na teritoriji grada Beograda.

Stupanje na snagu

Predlaže se da ovaj zakon stupi na snagu narednog dana nakon objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“, kao i da svi postupci koji su bili pokrenuti do tada da budu okončani stupanjem na snagu ovog zakona.

ZAKON O TRGOVINI

The reasons for adopting the new Law on Trade, as the Proposer claimed, are based on the needs to modernise the provisions in this area, detailed regulation of e-commerce and alignment with other provisions (Law on Inspection Supervision and Law on General Administrative Procedure).

Definicije, klasifikacija i podele

Zakon uvodi definiciju robe koja do sada nije postojala u pozitivnim propisima, kao i definiciju elektronske platforme i elektronske prodavnice. Ukinuto je načelo saradnje u poslovima tržišnog nadzora svih nadležnih držanih organa i imalaca javnih ovlašćenja koji su bili dužni da međusobno saraduju.

Zakon je uredio osnovnu klasifikaciju trgovine, uvodeći u oblasti trgovine na malo, pored zadovoljavanja ličnih potreba i zadovoljavanje potreba domaćinstva kao svrhu obavljanja trgovine. Zakonom je prošireno dejstvo i na sve vrste usluga koje nisu regulisane posebnim propisom, zbog njihove specifičnosti i nemogućnosti primene na usluge svih odredaba koje se primenjuju na robu.

Uređena je podela trgovine na malo i pružanja usluga prema načinu obavljanja, tako što je usklađena sa Zakonom o zaštiti potrošača. Uvedena je definicija kioska i tezge koja u prethodnom Zakonu o trgovini nije postojala, a definisani su i oblici prodaje sa pokretnih sredstava i opreme na jedinstven način, čime se olakšava i inspekcijki nadzor. Ukinuta je obaveza za trgovca da istakne trgovinski format (npr. supermarket, hipermarket, diskont, trgovinski centar, cash and carry centar i dr.).

Trgovina ličnim nuđenjem bez prethodnog zahteva potrošača

Zakon je uveo i opciju trgovine ličnim nuđenjem bez prethodnog zahteva potrošača. Način obavljanja ovog vida trgovine je posebno propisan, kao i uslovi za obavljanje ove trgovine preko punomoćnika. Posebno su definisani oblici elektronske trgovine preko elektronske prodavnice, preko elektronske platforme koja povezuje trgovce i potrošače i preko elektronske prodavnice ili platforme pri čemu se roba isporučuje direktno od proizvođača ili veletrgovca. Zakonodavac je uveo pretpostavku da strano lice obavlja daljinsku trgovinu u Srbiji ukoliko je ona usmerena na potrošače u Srbiji korišćenjem jezika koji je u službenoj upotrebi na ovoj teritoriji, isticanjem cene u dinarima ili nuđenjem isporuke robe na teritoriji Srbije.

Za razliku od prethodnog zakona po kojem je ministar propisivao minimalne tehničke uslove za obavljanje trgovine, po novom zakonu to radi Vlada, dok je ministar poljoprivrede nadležan da propisuje minimalne tehničke uslove za trgovinu na otkupnim mestima.

Oznaka poverenja

Zakon prvi put uvodi oznaku poverenja kojom označava da trgovac, odnosno pružalac usluge, roba ili usluga, imaju određena kvalitativna svojstva koja su procenjena i potvrđena od treće, nezavisne strane, odnosno izdavaoca te oznake. Oznake poverenja bi trebalo da predstavljaju sistem reputacije koji je razrađen nezavisno od samog trgovca, pružaoca usluge, robe ili usluge na koju je postavljen. Zakonom je propisano ko može biti izdavalac, kriterijumi moraju biti transparentni i dostupni svakom zainteresovanom licu i u vezi sa predmetnom robom, odnosno uslugom.

Označavanje poslovnog imena, deklaracije robe i označavanje cena

Zakon uvodi obavezu za trgovca u pružaoca usluge da pored poslovnog imena i adrese istakne i matični broj, dok fizička lica ističu ime i prezime, adresu i broj iz odgovarajućeg registra.

Pored bližeg definisanja sadržine deklaracije robe i njenog isticanja, posebna pažnja je posvećena označavanju cene proizvoda. Zakon je dodatno usaglašen sa Direktivom EU 98/6 pa je pored obaveze isticanja prodajne cene, konačne cene po jedinici robe, uključujući poreze, propisano i isticanje jedinične cene, odnosno informacija koja bi cena bila kada bi se roba prodavala u pakovanjima u jedinici mere, kao što je kilogram, litar, metar i sl. Precizirano je isticanje cena robe/usluga koje se prodaju potrošačima elektronskim putem. U e-prodavicama, na elektronskim platformama, odnosno na sajtovima trgovaca, cene se ističu na način da se potrošačima omogućava prikaz cene u valuti platnog prometa u Republici Srbiji (dinar), a opciono i u stranoj valuti (evro, dolar i sl).

Podsticajne mere, prodaja sa sniženom cenom i oglašavanje podsticaja

Zakonodavac je sveobuhvatnije uredio pitanje prodajnih podsticaja, ali i definisao uslove prodaje sa sniženom cenom i oglašavanje prodajnih podsticaja koji do sada nisu bili regulisani. Uređeni su uslovi rasprodaje robe, periodi u kojima se može oglasiti sezonsko sniženje, kao i akcijska prodaja robe i usluga. Propisano je i šta oglasna poruka prodajnih podsticaja ne sme da sadrži, a zbog novog uređenja ovog pitanja stavljen je van snage član 16 Zakona o oglašavanju.

U oblasti zaštite tržišta i unapređenja trgovine, pored privremenih mera zaštite tržišta, zakon je predvideo i podsticajne mere koje bi, po mišljenju predlagača, trebalo da doprinesu razvoju trgovine na domaćem tržištu. Vrste podsticajnih mera nisu definisane u zakonu, već je Vladi ostavljeno diskreciono pravo da odredi podsticajne mere koje se odnose na određenu kategoriju trgovaca ili pružalaca usluga, određenu vrstu robe ili usluga, oblik i vrstu trgovine, način obavljanja trgovine i vreme njihovog trajanja.

Praćenje trgovine i tržišta

Po prvi put Zakon uvodi praćenje trgovine i tržišta, odnosno nameće obavezu trgovcima da ministarstvu dostavljaju podatke o trgovini i trgovinskoj mreži radi iniciranja i praćenja efekata mera ekonomske politike u oblasti tržišta i trgovine. Na ovaj način je predviđen pravni osnov za uspostavljanje mehanizma koji će omogućiti prikupljanje i ažuriranje ovih podataka u skladu sa Strategijom razvoja trgovine Republike Srbije do 2020. godine koja, kao jedan od ciljeva, predviđa uspostavljanje adekvatne baze podataka po ovom pitanju.

Nadzor nad primenom zakona i prikrivena kupovina

Zakonodavac je zadržao isti princip nadzora koji je postojao i u prethodnom Zakonu o trgovini.

Važnu novinu u ovom delu zakona predstavlja uvođenje ovlašćenja inspektora da obavi prikrivenu kupovinu. Tržišni inspektor je ovlašćen da, u vršenju inspekcijskog nadzora, obavi prikrivenu kupovinu robe/usluge. Osnovni motiv za uvođenje ovog instituta prema zakonodavcu jeste veća efikasnost u otkrivanju nelegalne trgovine, suzbijanju sive ekonomije i sprečavanju nelojalne konkurencije. Ovo rešenje preuzeto je iz pojedinih evropskih zemalja.

Kada je reč o merama koje se mogu naložiti subjektu u vršenju inspekcijskog nadzora, Zakon uvodi novinu da lice kome je izrečena mera privremene zabrane trgovine određenom robom, odnosno vršenje određene usluge, ne može istu staviti na tržište, izvesti, uništiti na odgovarajući način ili

raspolagati na bilo koji način, odnosno nastaviti vršenje usluge, dok tržišni inspektor u vanrednom inspekcijskom nadzoru ne potvrdi da su otklonjeni razlozi zbog kojih je mera izrečena.

Kaznene odredbe

U delu zakona koji reguliše kaznene odredbe, smanjene su visine kazni za prekršaj na iznose od 50.000,00 dinara do 200.000,00 dinara za pravno lice; za fizičko lice i odgovorno lice u pravnom licu na iznose od 5.000,00 dinara do 20.000,00 dinara, a za preduzetnika od 10.000,00 dinara do 50.000,00 dinara. Sa druge strane, povećane su kazne za fizičko lice ako obavlja trgovinu robom/uslugom, a nije trgovac, odnosno pružalac usluge na iznos od 50.000,00 dinara do 500.000,00 dinara. Novčane kazne su, po navodima predlagača zakona, usklađene sa Zakonom o prekršajima i Zakonom o inspekcijskom nadzoru. U zakon su uvedeni rokovi zastarelosti za vođenje prekršajnog postupka od dve, odnosno tri godine u zavisnosti od prekršaja koji je učinjen.

Stupanje na snagu zakona

Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku RS“.

ZAKON O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ELEKTRONSKOJ TRGOVINI

Razlozi za donošenje ovog zakona utemeljeni su u potrebama za unapređenjem postojećih rešenja u važećem Zakonu o elektronskoj trgovini kako bi se precizirale pravne norme i nadalje harmonizovale sa evropskom zakonodavstvom, pre svega sa Direktivom o elektronskoj trgovini (Directive 2000/31/EC).

Proširenje postojećih i uvođenje novih definicija

Zakonom se preciziraju pojedini izrazi i formulacije u skladu sa Direktivom o elektronskoj trgovini. Proširen je krug lica koja mogu biti pružaoci usluge informacionog društva na pravna i fizička lica koja su registrovana za obavljanje određene delatnosti, za razliku od ranijeg rešenja koje je fizičko lice prepoznavalo kao pružaoca ove usluge samo uz uslov da je registrovano u skladu sa zakonom koji uređuje trgovinu. Posledično je i definicija korisnika usluge proširena na isti način kao i definicija pružaoca usluge.

Definicija potrošača je usklađena sa Zakonom o trgovini tako što se pod potrošačem podrazumeva svako fizičko lice koje kupuje robu ili usluge radi zadovoljenja ličnih potreba ili potreba domaćinstva, dok je do sada važećim propisom ona bila „negativnog karaktera“, odnosno pod potrošačem nije prepoznavala fizička lica koja su kupovala robu i usluge u svrhe koje nisu namenjene obavljanju njegovog zanimanja, poslovne aktivnosti ili preduzetničke delatnosti.

Dopunjena je i definicija komercijalne poruke u skladu sa Direktivom tako što je proširena na svaki vid komunikacije u cilju promovisanja robe, usluga ili poslovnog ugleda, osim davanja informacija o elektronskoj pošti ili adresi, kao i informacija koje su prikupljene o robi, uslugama ili poslovnom ugledu lica.

Sloboda prekograničnog pružanja usluga informacionog društva

Zakonom se uvodi i sloboda prekograničnog pružanja usluga informacionog društva i na teritoriji Evropske unije. Definisani su uslovi i okolnosti pod kojima nadležno ministarstvo može ograničiti slobodu pružanja usluga informacionog društva pružaocima usluga sa sedištem u zemljama Evropske unije u cilju zaštite javnog poretka, javne bezbednosti, javnog zdravlja i zaštite potrošača, uključujući i ulagače.

Slanje komercijalne poruke

U skladu sa članom 7 Direktive, pored obaveze pružaoca usluge da traži prethodni pristanak lica za slanje komercijalne poruka, uvodi se i obaveza za pružaoca usluge da redovno proverava i prihvata opoziv pristanka koji upućuje licu koje ne želi da prima takve poruke.

Ugovori u elektronskom obliku na koje se zakon ne primenjuje

Za razliku od ranijeg zakonskog rešenja kojim su taksativno bili pobrojani ugovori koji ne mogu biti zaključeni u elektronskoj formi, ovim zakonom je data opšta odrednica da ugovor u elektronskom obliku ne može biti zaključen ukoliko je takva nemogućnost propisana posebnim zakonom. Zakonodavac je uopšteno definisao ugovore i druge pravne poslove koji se ne mogu zaključiti u elektronskoj formi, vezujući ih za ugovore za koje je propisana forma solemnizovane isprave ili javnobeležničkog zapisa, kao i za ugovore za čiju je punovažnost potrebna overa potpisa.

Odgovornost pružaoca usluga

Zakon uvodi obavezu pružaocima usluga da tokom pružanja usluge i najmanje 30 dana nakon prestanka pružanja usluge čuva podatke o korisniku usluge i njegovoj „IP“ adresi sa koje pristupa uslugama.

Pored toga, pružalac usluga informacionog društva je dužan da ukloni neprimereni sadržaj bez odlaganja, a najkasnije u roku od dva radna dana, bilo po zahtevu trećeg lica, bilo po prijemu akta nadležnog organa kojim se nalaže uklanjanje sadržaja. Pružalac usluga je ovlašćen da se obrati nadležnom organu u slučaju zahteva trećeg lica za uklanjanjem neprimerenog sadržaja i da od njega zahteva da donese odgovarajući akt o njegovom uklanjanju.

Ovlašćenja inspektora

Bitna novina koja se odnosi na unapređenje pravne zaštite jeste dodatno ovlašćenje inspektora koji vrši nadzor nad primenom ovog zakona da odredi meru kojom se onemogućava pružanje usluge pružaocima sa sedištem u zemlji članici Evropske unije, kao i definisanje saradnje nadležnih državnih organa u delu koji se odnosi na uklanjanje nedopuštenog sadržaja.

Kaznene odredbe

Kaznenim odredbama zakona proširen je krug radnji koje predstavljaju prekršaj, pa je sada predviđena i prekršajna odgovornost za pružaoca usluga koji ne ukloni neprimereni sadržaj u skladu sa aktom nadležnog organa, kao i za nepostupanje po nalogu nadležnog organa za ograničavanjem pružanja usluga pružaocu sa sedištem u Evropskoj uniji. Uvedene su i novčane kazne u fiksnom iznosu za određene prekršaje čime se omogućeno izdavanje prekršajnog naloga.

Stupanje na snagu zakona

Za razliku od drugih odredaba ovog zakona koje na snagu stupaju osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku RS“, odredbe o slobodi prekograničnog pružanja usluga informacionog društva, kao i deo odredaba o nadzoru nad primenom zakona koje se odnose na pružaoce usluga informacionog društva sa sedištem u zemlji članici Evropske unije, primenjuju se od dana ulaska Srbije u Evropsku uniju.

ZAKON O KOMUNALNOJ MILICIJI

Novine koje Zakon uvodi u pogledu komunalne milicije, pored naziva (komunalna milicija umesto policija), tiču se uvećanja broja pripadnika, koji će ubuduće moći da obavljaju poslove bez uniforme. Uvodi se mogućnost obrazovanja komunalne milicije u svim jedinicama lokalne samouprave (pored gradova), uvećava im se broj nadležnosti i povećavaju ovlašćenja, među kojima su najznačajnija mogućnost upotrebe raspršivača sa nadražujućim dejstvom kao novog sredstva prinude kao i proširivanje mogućnosti komunalnih milicionara da vrše audio i video snimanje.

Promena naziva „komunalna policija“ u „komunalna milicija“

Usled izmena i dopuna Zakona o policiji, u koji je marta 2018. godine uvedena odredba koja pravo na upotrebu naziva „policija“ daje isključivo Ministarstvu unutrašnjih poslova i Ministarstvu odbrane, ukazala se potreba za promenom naziva „komunalna policija“. Predlagač se u novom Zakonu opredelio za naziv „komunalna milicija“, čiji su pripadnici „komunalni milicionari“.

Mogućnost da komunalnu miliciju obrazuju i opštine a ne samo gradovi

Zakon unosi značajnu novinu i predviđa da komunalnu miliciju obrazuje jedinica lokalne samouprave (opštine, grada i grada Beograda), dok se ranije zakonsko rešenje odnosilo isključivo na gradove.

Mogućnost angažovanja većeg broja komunalnih milicionara

Zakon više ne predviđa ograničenje u broju pripadnika (ranije rešenje je predviđalo da na svakih 5.000 stanovnika ne može biti više od 1 komunalnog policajca), dok se sada Predlagač opredelio za donji minimum – unutrašnja organizaciona jedinica ne može imati manje od 3 milicionara.

Mogućnost postupanja u civilu

Novinu u zakonu predstavlja odredba da komunalni milicajci po pravilu obavljaju posao uniformisani, ali po pisanom nalogu načelnika to mogu činiti i bez službene uniforme.

Mogućnost formiranja zajedničke komunalne milicije za teritoriji više opština

Novinu u Zakonu predstavlja mogućnost obrazovanja zajedničke komunalne milicije, koju, na osnovu sporazuma o saradnji, obrazuju jedinice lokalne samouprave, u skladu sa ovim i zakonom koji uređuje lokalnu samoupravu.

Proširenje kruga poslova koje može obavljati komunalna milicija

Poslovi komunalne milicije su u ranijem zakonu bili limitativno određeni – bili su ograničeni samo na navedene nadležnosti, dok ih novo zakonsko rešenje proširuje i na „druge poslove u skladu sa zakonom“.

Šira ovlašćenja komunalne milicije

U skladu sa predlogom zakona, komunalna milicija imaće ovlašćenje izdavanja prekršajnog naloga. Pored toga, do sada postojeće ovlašćenja provere identiteta proširuje se i na lice koje se zatekne na mestu kršenja propisa iz delokruga komunalne milicije. Ovlašćenje za dovođenje nadležnom organu radi utvrđivanja identiteta je takođe prošireno i to tako što je predviđeno dovođenje lica zatečenog u vršenju prekršaja iz delokruga komunalne milicije nadležnom prekršajnom sudu, uz podnošenje zahteva za pokretanje prekršajnog postupka.

Ovlašćenje zaustavljanja vozila

Zakon izričito uvodi mogućnost da komunalni milicajac i zaustavi vozilo zatečeno u kršenju propisa koji spadaju u njegov delokrug, dok je ranije bio ovlašćen samo na pregled vozila koja su u neposrednoj blizini ili nadzorom lica koje pregleda.

Proširena ovlašćenja audio i video snimanja

Zakon značajno proširuje ovlašćenja u pogledu nadzora dajući mogućnost komunalnoj miliciji da vrši audio i video snimanje javnog mesta radi obavljanja svojih poslova korišćenjem odgovarajuće opreme, i to kako javnih mesta, tako i svoje postupanje. U tu svrhu, moći će da se koriste i vozila sa uređajima za snimanje. Predviđeno je i da se na ovaj način prikupljeni podaci, koji se ne mogu koristiti u postupku, uništavaju u roku od godinu dana od zastarelosti pokretanja/vođenja prekršajnog postupka.

Raspršivač sa nadražujućim dejstvom kao novo sredstvo prinude na raspolaganju komunalnim milicionarima

Komunalna milicija će, osim fizičke snage, sredstava za vezivanje i službene palice, moći da koristi i raspršivač sa nadražujućim dejstvom. Sredstva prinude mogu se upotrebiti u slučaju da komunalni milicionar ne može da odbije od sebe ili drugog istovremeni protivpravni napad kao i radi savladavanja otpora odnosno sprečavanja pokušaja bekstva.

Mogućnost komunalne milicije da prikuplja obaveštenja

Nova odredba koja se odnosi na prikupljanje obaveštenja ovlašćuje komunalnog milicajca da prikuplja obaveštenja, podatke i informacije od lica za koja se pretpostavlja da njima raspolaže u svrhu obavljanja poslova komunalne milicije. Ova obaveštenja mogu biti usmena ili pismena. Dostava ovakvih obaveštenja na zahtev je obavezna.

Sa licima na stručnom osposobljavanju za komunalne milicionare neće se zaključivati radni odnos

Novinu predstavlja okolnost da pre polaganja ispita za komunalnog milicionara kandidati neće zasnivati radni odnos i raditi u komunalnoj miliciji u svojstvu pripravnika, već će se sa njima, kao nezaposlenim licima, zaključivati ugovor o stručnom osposobljavanju bez naknade.

Obaveštavanje javnog tužioca u slučaju sumnje da je komunalni milicionar primenom službenih ovlašćenja učinio krivično delo

Postupak kontrole komunalne milicije nije se menjao u odnosu na dosadašnje zakonsko rešenje, s tim da je u postupku kontrole rešavanjem pritužbi Predlogom zakona propisana obaveza ovlašćenog lica da u slučajevima kad iz pritužbe ili podataka prikupljenih u postupku proizlazi sumnja da je komunalni milicionar primenom ovlašćenja učinio krivično delo za koje se goni po službenoj dužnosti, o tome obavesti nadležnog javnog tužioca.

Bezbednosne smetnje kao prepreka za obavljanja poslova komunalnog milicionara

Komunalni milicionar neće moći da bude lice protiv koga se vodi krivični postupak za dela koja se gone po službenoj dužnosti ili koje je pravosnažno osuđeno za neko od ovih krivičnih dela, kao ni lice koje je pravosnažno kažnjeno za prekršaj iz oblasti javnog reda sa elementima nasilja i za prekršaje u vezi sa nabavljanjem, držanjem i nošenjem oružja i municije. Bezbednosnu smetnju predstavlja i okolnost da lice svojim navikama, ponašanjem i sklonostima ukazuje da neće biti dostojno za rad u komunalnoj miliciji. Takođe, bezbednosnom smetnjom smatraće se i davanje neistinitih podataka u postupku bezbednosne provere.

Komunalni milicionari za koje se u toku bezbednosne provere utvrdi da kod njih postoji bezbednosna smetnja za dalje obavljanje ovog posla, kao i oni koji ne ostvari uspeh u proveru osposobljenosti za obavljanje poslova komunalnog milicionara ukoliko postoji odgovarajuće radno mesto za njih, biće raspoređeni van komunalne milicije, u skladu sa Zakonom o zaposlenima u autonomnim pokrajinama i jedinicama lokalne samouprave.

Za prekršaj ometanja ili sprečavanja komunalnog milicionar u obavljanju poslova komunalne milicije, moći će da odgovaraju i pravna lica i preduzetnici

Osim fizičkih lica, za prekršaj ometanja ili sprečavanja komunalnog milicionara u obavljanju poslova komunalne milicije moći će da odgovaraju i pravna lica i preduzetnici. Pored toga, prekršajem će odgovarati i lice kojem je izdato usmeno naređenje, ukoliko odmah po njemu ne postupi kao i lice koje komunalnoj miliciji ne dostavi tražena obaveštenja, podatke i informacije. Za ove prekršaje predviđena je kazna u fiksnom iznosu.

Troškove formiranja i finansiranja rada komunalne milicije snosiće isključivo jedinice lokalne samouprave

Predlogom zakona izričito je predviđeno da za sprovođenje odluke o obrazovanju komunalne milicije, i za finansiranje rada komunalne milicije, moraju biti obezbeđena sredstva u budžetu jedinice lokalne samouprave, odnosno ne mogu se stvarati dodatne finansijske obaveze za budžet Republike Srbije za ove namene.

ZAKON O IZMENI ZAKONA O NAKNADAMA ZA KORIŠĆENJE JAVNIH DOBARA

Izmenama ovog zakona se predlaže povećanje naknade za putarinu. Potreba za izmenom javila se sa inicijativom Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture koje je predložilo da se poveća visina naknade za putarinu javnog puta u iznosu od 12%. Razlog za povećanjem je obrazloženje da trenutna naknada za putarinu ne predstavlja realnu vrednost. Poslednji put kada je povećana naknada za putarinu bila je 2017. godina a od tada su se znatno uvećale cene materijala, energenata i opreme neophodne za održavanje puteva te se shodno tome sada uvećava naknada.

Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

OTVORENI PARLAMENT.rs

O vama se radi.